

אצבוע אירופי Caralluma europaea פורח בעמק

המצלבה

שמעון כהן, סייר אוהב טבע ישראל וחבר חוג כלנית - kohenshimon@gmail.com

הביא לדפוס: אבי שמידע

תאריך התצפית: 8.12.2020

תאריך פרסום: 10.12.2020

תגיות: אצבוע, אסקלפיים, הרדופיים, קקטוסים, צמחים בשרניים, נדירים בישראל, פורחי סתיו, צמחים סודניים, רליקטים

פתיח: אצבוע אירופי הוא ה"קקטוס היחידי" הגדל בר בישראל אשר גבעוליו דמויי אצבעות מרובעות שמנות. זהו צמח נדיר אשר קשה מאוד למצוא אותו והוא גדל ברוב רחבי ישראל אך תמיד בפיזור בודד בסדקי סלעים. לכן מפתיע שבטיוול אחד מצאתי אותו בשלושה אתרים שונים ברחבי ירושלים, ויוצא דופן נוסף - הוא פורח השנה במחצית חודש דצמבר.

=====

אצבוע אירופי היה ידוע בעמק המצלבה מאז שנות הארבעים של המאה הקודמת. הוא גדל שם בסדקי סלעים מצפון למנזר המצלבה. בשנת 1970 הראה אותו מיכאל זהרי לאחד מאנשי חוג כלנית אך מאז "נעלם" ולא זכינו לראותו. והנה השבוע בסיור בעמק המצלבה מצאתי גוש אצבעות שמנות של אצבוע אירופי ובקציהם פרחים פתוחים. כנראה בשל גשמי נובמבר הברוכים וחוסר קור עז המגיע בדרך כלל בחודש דצמבר לירושלים מתמשכת הפריחה הסתווית של האצבוע. הוא פורח כמעט כל שנה גם באביב וגם בסתיו בחודשי אוקטובר ונובמבר.

אצבוע אירופי. צילם: ש. כהן ©

ומדוע שמו של סוג "סודני אפריקאי זה" בשם "אצבוע אירופי"? כי האוכלוסיה הראשונה של המין היחיד בסוג התגלה בדרום ספרד אשר באירופה ולכן זכה מין זה שלנו הגדל גם בקצה השני של אגן הים התיכון - בשם "אצבוע אירופי". כל שאר מיני האצבועים הרבים גדלים מדרום ליבשת אירופה באפריקה ובאסיה.

אצבוע אירופי. צילם: ש. כהן ©

אתרים נוספים של אצבוע אירופי אשר מצאתי תוך כדי סיור ביום שמש אחד ברחבי ירושלים הם - מצוק בנחל רפאים מול בתיר והמדון הדרומי של הר-שלמון דר. מזרחית לחרבת סעדים. ניתן לראות את האתרים באפליקציית עמוד ענן.

אצבוע אירופי. צילם: ש. כהן ©

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

לציטוט: כהן ש 2020 אצבוע אירופי פורח בעמק המצלבה. כתב-עת "כלנית", מספר 7.

<https://www.kalanit.org.il/caralluma-europaea-12-2020>